

OBSAH

Úvod.....	11
Použité zkratky	12
1. ÚČETNÍ PŘEDPISY – OBECNĚ.....	13
1.1 Zákon o účetnictví	14
1.2 Prováděcí vyhlášky	14
1.3 České účetní standardy.....	15
1.4 Metodické pokyny a doporučení MFČR	19
1.5 Interpretace Národní účetní rady.....	23
1.5.1 Interpretace I-5 Stanovení okamžiku zahájení účtování souvisejících nákladů spojených s pořízením dlouhodobého majetku	23
1.5.2 Interpretace I-22 Dotace v cizí měně	23
1.5.3 Interpretace I-26 Slevy z pořizovací ceny dlouhodobého hmotného majetku v následujících účetních obdobích po uvedení do užívání (u nabyvatele).....	24
1.5.4 Interpretace I-27 Následné získání dotace na dlouhodobý majetek	24
1.5.5 Interpretace I-33 Určení okamžiku zařazení dlouhodobého hmotného majetku do užívání.....	26
1.5.6 Interpretace I-35 Oceňování zásob vytvořených vlastní činností.....	26
1.6 Typologie účetních jednotek	26
1.6.1 Přehled zásadních rozdílů mezi účetními metodami pro jednotlivé typy účetních jednotek.....	28
1.6.1.1 Podnikatelské subjekty – vyhláška č. 500/2002 Sb.....	28
1.6.1.2 Neziskové organizace (např. spolky, církve, obecně prospěšné společnosti, nadace, společenství vlastníků jednotek, veřejné vysoké školy atd.) – vyhláška č. 504/2002 Sb.....	30
1.6.1.3 Vybrané účetní jednotky (ÚSC, o. s. s., p. o., RR, DSO, státní fondy podle rozpočtových pravidel – mimo zdravotní pojišťovny) – vyhláška č. 410/2009 Sb.	32

2. VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY (MIMO ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY) – PRAVIDLA PRO JEJICH HOSPODAŘENÍ K 1. 1. 2017	45
2.1 Územní samosprávné celky	46
2.1.1 Hospodaření obcí	53
2.1.2 Hospodaření krajů	55
2.2 Příspěvkové organizace (zřízené ÚSC i státní)	57
2.2.1 Příspěvkové organizace zřízené státem	58
2.2.2 Příspěvkové organizace zřízené ÚSC	65
2.3 Dobrovolné svazky obcí	71
2.4 Regionální rady regionů soudržnosti	75
2.5 Organizační složky státu	78
2.5.1 Hospodaření s majetkem státu	79
2.6 Státní fondy podle rozpočtových pravidel	98
3. OSTATNÍ PŘEDPISY SOUVISEJÍCÍ S METODIKOU ÚČETNICTVÍ VYBRANÝCH ÚČETNÍCH JEDNOTEK	103
3.1 Vyhláška o inventarizaci č. 270/2010 Sb.	104
3.2 Vyhláška o schvalování účetních závěrek č. 220/2013 Sb.	104
3.3 Zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb. a prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb.	106
3.4 Zákon č. 218/2000 Sb. (velká rozpočtová pravidla)	109
3.5 Zákon č. 250/2000 Sb. (malá rozpočtová pravidla)	113
3.6 Technická vyhláška č. 383/2009 Sb. – způsob a termíny předávání dat do Centrálního systému účetních informací státu	119
3.7 Konsolidační vyhláška č. 312/2014 Sb.	120
3.8 Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb.	124
3.9 Zákon o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb. – definice stavby	127
3.10 Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.	130
3.11 Zákon o DPH č. 235/2004 Sb.	139
3.12 Zákon o registru smluv č. 340/2015 Sb.	141
4. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PLATNÁ PRO INVENTARIZACI MAJETKU A ZÁVAZKŮ – PODMÍNKY PRO PRŮKAZNÉ ÚČETNICTVÍ	143
4.1 Cíle inventarizace pro vybrané účetní jednotky	144
4.2 Pojmy a činnosti definované ve vyhlášce č. 270/2010 Sb. – zkrácený výklad	144
4.3 Podklady pro provedení inventur – inventarizační evidence	145
4.4 Provádění fyzických a dokladových inventur	146
4.5 Volba rozhodného dne a optimálního rozsahu seskupení účtů v plánu inventur	147
4.6 Výstupy z činnosti inventarizačních komisí – inventurní soupisy a inventarizační zpráva	150

5. ÚČETNÍ PŘEDPISY PLATNÉ PRO VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY (ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE, DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ, REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI, ORGANIZAČNÍ SLOŽKY STÁTU, STÁTNÍ FONDY) MIMO ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY.....	157
5.1 Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.	158
5.1.1 Předmět účetnictví.....	158
5.1.2 Předpoklady a zásady účtování.....	158
5.1.3 Rozsah vedení účetnictví – zjednodušený a plný.....	160
5.1.4 Účetní závěrky – struktura a obsah.....	160
5.1.5 Způsoby oceňování	161
5.1.6 Inventarizace majetku a závazků	163
5.1.7 Úschova účetních záznamů	164
5.1.8 Účetní knihy.....	164
5.1.9 Účetní doklady, průkazné účetní záznamy, účetní zápisy, opravy účetních dokladů	165
5.1.10 Formy účetních záznamů.....	166
5.1.11 Správní delikty a přestupky.....	166
5.2 Vyhláška č. 410/2009 Sb.....	167
5.2.1 Rozsah a způsob sestavování účetní závěrky	167
5.2.2 Uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce, včetně uspořádání, označování a obsahového vymezení podrozvahových účtů.....	167
5.2.3 Uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů, výnosů a výsledků hospodaření v účetní závěrce.....	168
5.2.4 Uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací k příloze k účetní závěrce, včetně informací o nakládání s prostředky státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků.....	168
5.2.5 Uspořádání a obsahové vymezení přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu.....	169
5.2.6 Směrná účtová osnova	169
5.3 České účetní standardy č. 701 až č. 710	169
5.3.1 ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech	170
5.3.2 ČÚS č. 702 – Otevírání a uzavírání účetních knih	171
5.3.3 ČÚS č. 703 – Transfery.....	171
5.3.4 ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky.....	172
5.3.5 ČÚS č. 705 – Rezervy	173
5.3.6 ČÚS č. 706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek.....	173
5.3.7 ČÚS č. 707 – Zásoby.....	174
5.3.8 ČÚS č. 708 – Odpisování dlouhodobého majetku.....	174
5.3.9 ČÚS č. 709 – Vlastní zdroje.....	175
5.3.10 ČÚS č. 710 – Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek	177

6. ZÁKLADY ÚČETNICTVÍ SPOLEČNÉ PRO VŠECHNY VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTKY	179
6.1 Stálá aktiva	180
6.1.1 Dlouhodobý nehmotný majetek	180
6.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	182
6.1.3 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek neodpisovaný	187
6.1.4 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek	188
6.1.5 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	191
6.1.6 Dlouhodobý finanční majetek	192
6.1.7 Oprávky k hmotnému a nehmotnému majetku	193
6.1.7.1 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	194
6.1.7.2 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	194
6.1.8 Opravné položky ke stálým aktivům	195
6.2 Oběžná aktiva	196
6.2.1 Zásoby a opravné položky	196
6.2.1.1 Zásoby	196
6.2.1.2 Opravné položky k zásobám	202
6.2.2 Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky	202
6.2.2.1 Bankovní účty	202
6.2.2.2 Krátkodobý finanční majetek	208
6.2.2.3 Pokladna a ceniny	209
6.2.4 Zúčtovací vztahy – pohledávky	210
6.2.5 Zúčtovací vztahy – pohledávky i závazky	212
6.2.5.1 Opravné položky k pohledávkám	216
6.2.6 Dohadné položky aktivní	217
6.2.7 Časové rozlišení – příjmy příštích období, náklady příštích období	217
6.2.8 Vnitřní zúčtování	217
6.3 Vlastní zdroje	217
6.3.1 Jmění a upravující položky	218
6.3.2 Fondy účetní jednotky	218
6.3.3 Výsledky hospodaření	219
6.4 Závazky	219
6.4.1 Rezervy	219
6.4.2 Zúčtovací vztahy – krátkodobé a dlouhodobé závazky	220
6.4.3 Dohadné položky pasivní	220
6.4.4 Časové rozlišení – výdaje příštích období, výnosy příštích období	221
6.5 Závěrkové účty a zvláštní účtování	221
6.5.1 Počáteční účet rozvahový	221
6.5.2 Konečný účet rozvahový	222
6.5.3 Výsledek hospodaření běžného účetního období	222
6.5.4 Ostatní	222
6.6 Náklady	222
6.6.1 Spotřebované nákupy	223
6.6.2 Služby	225

6.6.3	Osobní náklady	228
6.6.4	Daně a poplatky	230
6.6.5	Ostatní náklady	231
6.6.6	Odpisy, rezervy a opravné položky	234
6.6.7	Finanční náklady	240
6.6.8	Náklady na transfery	242
6.6.9	Náklady ze sdílených daní a poplatků	243
6.6.10	Daň z příjmů	244
6.7	Výnosy	245
6.7.1	Výnosy z vlastních výkonů a zboží	245
6.7.2	Výnosy z daní a poplatků	248
6.7.3	Ostatní výnosy	249
6.7.4	Finanční výnosy	253
6.7.5	Výnosy z transferů	256
6.7.6	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	257
6.8	Vnitroorganizační účetnictví	257
6.8.1	Účtová třída 7	258
6.8.2	Účtová třída 8	258
6.9	Podrozvahové účty – účtová třída 9	258
6.9.1	Majetek a závazky účetní jednotky	260
6.9.2	Krátkodobé podmíněné pohledávky a závazky	260
6.9.3	Podmíněné pohledávky z důvodu užívání majetku jinou osobou	261
6.9.4	Další podmíněné pohledávky	262
6.9.5	Dlouhodobé podmíněné pohledávky a závazky z transferů	263
6.9.6	Podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku	263
6.9.7	Další podmíněné závazky	264
6.9.8	Ostatní podmíněná aktiva a ostatní podmíněná pasiva, vyrovnávací účty	266

7. SOUHRNNÉ PŘÍKLADY ÚČTOVÁNÍ HNOTNÉHO A NEHNOTNÉHO MAJETKU 267

7.1	Nabytí dlouhodobého majetku	268
7.1.1	Koupě – s finančním darem a transferem nebo bez	268
7.1.2	Vytvořeno vlastní činností	273
7.1.3	Bezüplatné nabytí	273
7.1.4	Doklady pro zaúčtování	275
7.1.5	Účtování záloh poskytnutých na pořízení dlouhodobého majetku	276
7.1.6	Účtování o drobném dlouhodobém nehmotném majetku	277
7.1.7	Účtování o drobném dlouhodobém hmotném majetku	278
7.1.8	Účtování o věcných břemenech	278
7.1.9	Účtování o právu stavby	279
7.2	Pozbytí dlouhodobého majetku	279
7.2.1	Prodej – přecenění na reálnou hodnotu	280
7.2.2	Bezüplatné předání	281
7.2.3	Ostatní druhy vyřazení z evidence	282
7.2.4	Doklady pro zaúčtování	283

7.3	Směnné smlouvy	283
7.3.1	Bez doplatku.....	284
7.3.2	S doplatkem.....	284
7.3.3	Bez doplatku a bez určení cen s přeceněním na reálnou hodnotu	285
7.4	Soubory majetku	285
7.4.1	Kulturní soubory	286
7.4.2	Ostatní.....	286
7.4.3	Odpisování souboru majetku, časové rozlišování transferů poskytnutých na pořízení souboru majetku	286
7.4.4	Informační povinnosti	287
7.5	Technické zhodnocení majetku	287
7.5.1	Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	288
7.5.2	Technické zhodnocení drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	289
7.5.3	Technické zhodnocení najatého majetku.....	289
7.5.4	Technické zhodnocení majetku do limitu pro technické zhodnocení.....	289
7.6	Odpisování majetku, zbytkové hodnoty, tvorba opravných položek	290
7.6.1	Příklady výpočtu výše odpisů	290
7.6.2	Vliv odpisů na zobrazení stálých aktiv v rozvaze.....	291
7.6.3	Kontroly správnosti vykázaných údajů v účetních knihách s údaji v pomocných evidencích majetku včetně kontroly správnosti transferového podílu u majetku pořízeného z dotace	292
7.7	Pořízení majetku a DPH.....	293
8.	SOUHRNNÉ PŘÍKLADY ÚČTOVÁNÍ O PENĚŽNÍCH FONDECH	295
8.1	Účetní jednotky s povinným účtováním o fondech	296
8.2	Tvorba a čerpání fondu odměn.....	297
8.3	Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb.....	298
8.4	Tvorba a čerpání rezervního fondu.....	299
8.5	Tvorba a čerpání fondu reprodukce majetku u státních příspěvkových organizací a fondu investic u příspěvkových organizací zřízených ÚSC	302
8.5.1	Tvorba a čerpání FRM u příspěvkové organizace zřízené státem, transfery.....	303
8.5.2	Tvorba a čerpání fondu investic pro příspěvkové organizace zřízené ÚSC, transfery.....	305
8.6	Tvorba a čerpání ostatních fondů u účetních jednotek, kterým žádné předpisy neukládají povinnost nebo možnost fondy tvořit a používat	306

9. SOUHRNNÉ PŘÍKLADY ÚČTOVÁNÍ O TRANSFERECH	309
9.1 Základní rozdělení transferů pro volbu metodiky účtování	310
9.1.1 Transfery s finančním vypořádáním.....	310
9.1.2 Transfery bez finančního vypořádání	316
9.1.3 Průtokové transfery	318
9.1.4 Partnerské transfery	318
9.2 Transfery investiční s vypořádáním, u nichž došlo k rozhodnutí o poskytnutí transferu až po zařazení majetku do užívání.....	319
9.3 Transfery investiční s vypořádáním, u nichž došlo k chybnému postupu předání podkladů, opomenutí zaúčtování dotace v okamžiku zařazení majetku	320
10. PŘÍLOHOVÁ ČÁST	
- VYBRANÉ SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY	321
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.....	322
Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky	367
České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky č. 701 až č. 710	505
Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků	617
Vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek	626
Obsah příloženého CD	636